

Podgórska-Klawe, Zofia

Od Redakcji

Medycyna Nowożytna 1/1, 5-6

1994

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Od Redakcji

Nie pojmie się żadnej nauki w oderwaniu od jej własnej historii, związanej nieodłącznie z ogólną historią ludzkości". Cytat ten, wzięty z A. Comte'a „Système de politique positive”, rozpoczyna pracę francuskiego historyka J. Léonarda¹, poświęconą związkom między ewolucją myśli medycznej a polityką socjalną w dziejach francuskiej medycyny XIX wieku. Ten sam cytat mógłby posłużyć jako dewiza „Medycyny Nowożytnej”, a przywołana praca jako jeden z przykładów naszych zamierzeń – ścisłego wiązania historii ogólnej z historią myśli biomedycznej.

Nie było dotychczas w Polsce czasopisma, na którego łamach łączyłyby się zgodnie te dwie dyscypliny w próbach dwustronnego oświetlenia tych samych problemów. Niewielu zresztą polskich historyków poświęca się badaniom związków między zjawiskami występującymi w historii politycznej, gospodarczej czy społecznej a zjawiskami towarzyszącymi walce o zdrowie i walce z chorobą jednostek czy społeczeństw. Niewielu jest także lekarzy – badaczy dziejów nauk medycznych, którzy odnosiliby zaistniałe w ich dziedzinie fakty do zjawisk z innych dziedzin. Nie ma w ogóle prac podobnych do badań francuskiego historyka i filozofa Michela Foucault. Jego epistemologiczne spojrzenie na dzieje medycyny, któremu dał wyraz w swej „Historii szaleństwa w dobie klasycyzmu”², czy w nie wydanych u nas „Narodzinach kliniki”³, mogłoby być kolejnym przykładem kierunku, w jakim „Medycyna Nowożytna” chciałaby dążyć. Mamy nadzieję, że nasze pismo będzie zachęcać, inspirować, namawiać do nowego spojrzenia na miejsce problemów zdrowia i choroby w nowożytnym świecie.

Wybraliśmy nowożytność, ponieważ według naszego rozeznania, wśród naszych potencjalnych autorów przeważa zainteresowanie tym okresem. Autorami artykułów – jak się spodziewamy – będą chyba w przyszłości po prostu historycy medycyny. W tym i historycy, i lekarze, którym najłatwiej uchwycić istotę zjawisk życia, zdrowia, choroby w historii ludzkości. Jednak ponieważ uważamy, że historia nauk medycznych powinna przede wszystkim włączyć się w nurt prądów istniejących w metodologii historii, artykuły z tej dziedziny będą miały na razie pierwszeństwo. Równie chętnie będziemy drukować artykuły ukazujące nowe, związane z medycyną, aspekty historii kultury. Nie oznacza to, że chcemy rezygnować z prac ujmujących historię medycyny tradycyjnie, jeśli rzucą one nowe światło na wybrany problem. Ogólnym bowiem celem „Medycyny Nowożytnej” jest poszerzanie wiedzy o tle, na jakim rozwijały się nauki medyczne, o fenomenach towarzyszących temu rozwojowi i o jego skutkach. Chcielibyśmy, aby ta wiedza była budowana w zgodzie z zasadami metodologii historii, ale także przez przedstawicieli innych poza historią i historią medycyny dyscyplin. Specjalne zaproszenie do współpracy kierujemy do młodych adeptów studiów historycznych i medycznych. Pisaliśmy już o tym na wstępie do zeszytu sygnałnego.

Mamy nadzieję, że celom pisma będzie też służył dobór zamieszczanych recenzji i informacje o zbiorach archiwalnych i bibliotecznych.

Zgodnie z opiniami Czytelników zeszytu sygnałnego odступujemy od pierwotnego zamiaru poświęcania pojedynczych zeszytów węższym okresom historycznym, mieszczącym się w pojęciu medycyny nowożytnej, natomiast dodajemy dział, w którym będziemy zamieszczać artykuły anachroniczne w stosunku do kryteriów czasowych przyjętych w piśmie.

Oczekujemy, podobnie jak po ukazaniu się zeszytu sygnałnego, na opinie i współpracę P.T. Czytelników.

Zofia Podgórska-Klawe

¹ Léonard Jacques, *La médecine entre les pouvoirs et les savoirs. Histoire intellectuelle et politique de la médecine française au XIXe siècle*. Paris, 1981, ss. 384.

² Foucault Michel, *Historia szaleństwa w dobie klasycyzmu*. Warszawa, 1987, ss. 560.

³ Tenże, *Naissance de la clinique. Une archéologie du regard médical*. Paris, 1963.